

Szeged, Pécs, Debrecen, Budapest.

Írta: Gróf Klebelsberg Kunó vall. és közokt. miniszter.

Sokba kerülnek az egyetemek. Régi dal, mely azt hiszik, némelek mindig új marad. Feledik, hogy az egyetemi kiadásoknak tulnyomó százaléka klinikai kiadást jelent.

Engem szoktak a közvélemény elé úgy oda állítani, mint a sok-egyetem kérdésének képviselőjét. Mielőtt átvettem a kultusz-tárcá vezetését, a keresztény-párt-hoz tartozó három kultuszminiszter határozta el a menekült egyetemeken fenntartását és annak a kabinetnek sem voltam tagja, amely a közgazdasági egyetem felállítását elhatározta. Ezeket készítenem át. Tessék a Törvénytart megnevezni; nem abban az időben mondta-e ki, külön törvényvel, az első nemzetgyűlés, hogy fenntartja a menekült egyetemeket? Nem az én kezdeményezésemre állították fel a közgazdasági fakultást sem. Ezt akkor, ha én lettem volna a felelős kulturpolitikus, nem állították volna fel, de miután megvan, és miután, ha a tanárokat nyugdíjazták, a pénzügyek szempontjából csak minimális megtakarítás állhat elő, nem vagyok hajlandó egy egyetemet lemeszárolni, azért, hogy egy évben megtakarítsak 300 ezer pengőt; azt a különbséget, amely az aktív tanárok fizetése és a nyugdíjak között van. Ne taktikázzanak tehát ezzel a kérdéssel és ne spekuláljanak a vidék járatlanságára.

Milyen állapotban vettem át a kultusz-tárcát? A debreceni egyetem klinikái tető alatt állottak ugyan, de be sem voltak vakolva, a Pozsonyból és Kolozsvárról menekült egyetemeken pedig hajléktalanok voltak, illetőleg Budán huzódtak meg különféle kórházakban. És mit csináltunk mi? Építtünk Debrecenben hét és Szegeden öt modern klinikát, azonkívül Szege-

den két, Pécsen pedig hét klinikát helyeztünk el adaptált épületekben. De a szegediek közül is, a sebészeti klinika, a gyermek klinika és a női klinika elhelyezése olyan elsőrendű, hogy bátran ujonnan épült klinika számba mehetnek.

Ha ez a huszonegy klinika nem lenne, ez annyit jelentene, hogy huszonegy előkelő szanatórium nem lenne. Ezek pedig három tagozatban sietnek a magyar nemzet segítségére. Segítségére siet az ambulancia, amely óriási tömegeket lát el, segítségére sietnek a közös kórtérmegek, ahova nemcsak a nagytömegek, hanem a közép-osztály is örömmel véteti fel magát. Klinikai látogatások alkalmával láttam táblai bírót és kuriai bíró feleségét is, közös kórtérmegekben, akik hálások voltak, hogy ebben a kezelésben részesülhettek és hogy a műtétet elsőrendű tanár végezte el. Ott vannak azután a külön kórtérmegek, amelyeket csak módosabb emberek bírnak el, de olyanok, akik a szanatóriumot nem tudnák megfizetni a maga sok ezer pengőre menő költségével.

A frázisok hatalma véget ér akkor, ha az életről van szó. Igen sokszor találkozok az ember magyar emberrel, aki, ha kérlek, hogy van, azt mondja: rosszul. Mi a baj? Azt mondja, hogy a gyerek, vagy az asszony beteg. Ha azt kérdezi az ember, hol vannak, az a felelet, hogy a gyermek egy gyermekklinikán, az asszony egy női klinikán, vagy pedig hogy a sebészeti klinikán operálják. A magyar közép-osztály önmaga érdekei ellen dolgozik és a nép nagy rétegei is önmaguk ellen dolgoznak, ha ennek a huszonegy vidéki klinikának a létjogosultságát kétségbe vonják. Az egyetemi költségeknek 75 százaléka pedig erre megy ezt nem szabad elfeledni. Ez az elszegénye-

dett társadalom nem képes megfizetni a magánorvosoknál és a magánszanatóriumokban azt az elbárást, amelyre szüksége van, az élethez pedig a szegény embernek is joga van.

Itt van a budapesti egyetem kérdése. Mikor a vidéki egyetemek létesültek, azt az eljárást követették, hogy felszólították a városokat, tegyenek ajánlatot, mivel járulnak hozzá az egyetem építéséhez. Ennek az akciónak lett eredménye az, hogy Szeged és Debrecen 50 százalékkal járulnak hozzá az építésekhez, Pécs városa pedig pár hónappal ezelőtt 600.000 pengőt és az összes kiadások 25 százalékát ajánlotta meg.

Ha a vidéken középiskola épül, ha abban a kis, ezer vagy nyolcszáz lakossal bíró dunántúli községben napskola létesül, ha mással nem, és ez kéznapszámmal, telekkel kell hozzájárulnia a községnek. Én készséggel elismerem azt, hogy Budapest székesfő-

város gyönyörű áldozatokat hoz népoktatásáért, középfokú oktatásáért, szép áldozatot hoz művészeti iskolákra és könyvtárakra is. Nagy igazságtalanság lenne ezt kétségbe vonni. Ezt okvetlenül be is kell számítani. De azért a vidéknek az egyetemek céljaira szolgáló nagyfokú hozzájárulása és a főváros semmi áldozata között nagy úr van. Már tárgyalások kezdtem Budapest irányába férfiai, hogy Budapest, legalább a felszerelések kiegészítéséhez járuljon bizonyos évi összeggel. Annnyival is inkább, mert hiszen a Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem 300 éves jubileuma 1935-ben lesz és a budapesti egyetem méltán várja a fővárostól, hogy olyképpen, mint Szeged, Debrecen és Pécs áldoznak a maguk egyeteméért, ezt az áldozatot Budapest is hozza meg és semmi kétségem nincs, hogy erre meg is lesz a kellő fogékonyság.

A gabonajegy kiskatéja.

A gabona-javaslat hamarosan törvényvé válik és a gabonaforgalom rövid idő múlva már az új törvény által előírt módon fog lebonyolódni. A gazdát tehát nagyon közelről érdekli, hogy mi is az a gabonajegy, hogy ezzel kapcsolatban mik a jogai és kötelei, hogy mikben lesz hasznára az új rend, hogy gabonájának eladását és megőrzését körül mit kell tennie. De általában mindenkit érdekel, -- nemcsak a gazdát és gabonakereskedőt -- az a kérdés, hogy a gabonaforgalom most már miként fog végbemenni. Csak természetes tehát, hogy az egész nagyközönség részéről igen élénk érdeklődés nyilvánul meg a gabonajegyrendszer gyakorlati alkalmazása iránt. Ére való tekintettel az alábbiakban részletesen tájékoztatjuk a gabonaforgalom csakhamar életbelépő új rendjéről.

Mi a gabonajegy?

Aki gabonát akar vásárolni, annak a később közzétendő helyeken kapható gabonajegyet kell előbb szereznie készpénzítés ellenében, amelynek ára minden métermázsza buza, rozs, vagy két-

szerez után 3 pengő. A termelő gazda a buza, rozs és kétszeres eladását alkalmával bekövetkező a vevőtől minden métermázsza után a gabonajegy 3 pengőért szóló szelvényét. Ilyen szelvény nélkül a termelőnek búzát eladni, vagy cserébe adni nem szabad. A szelvény 3 pengő árából a vevő semmit sem számíthat be az eladó termelőnek, hanem a szelvényt a kialkudott (vagy piaci áron) felül köteles a gazdának kiszolgáltatni. A szelvény a gazdának marad, míg a vevő kezében marad a gabonajegy másik része, az úgynevezett gabonalevél. Ez a gabonalevél kíséri a gabonát egész útján a forgalomban.

Mi hasznát veszi a gazda a szelvénynek?

A gazda, aki a buza és rozs (kétszeres) eladásából kifolyólag a vételáron felül gabonaszelvényekhez jutott és pedig annyi szelvényhez, ahány métermázsza eladott a vevőnek, szelvényét összegyűjti és azokkal az adóhivatásban az adókat fizetheti. Mégpedig a szelvényvel fizetni kell a fennálló adóhátralékokat, valamint a folyó évi adót az 1930. év vé-

ismerős éneket hozott felénk a szél. Azt hittem, magyar nyelven kísérik a misét. Tévedtem, csak a dallam volt egy, a szöveg szlovák volt. Egy különös eset, amíg láttam, még most is kísért. Közelmében egy 8-9 éves lányka ült a fűben. Feje felett 13-14 éves fű. Ezt az arcot sohasem felejttem el. Igazi karvaly arc. Mindakette a havasi tótok ruháját viselték. A kis lánylanc cukor volt. Csak egyetlen egy nagyobb szem. Játsozt vele. A fű le nem vette róla karvaly tekintetét. Egyszer mégis elnézett. A lányka felhasználta az alkalmat. Bekapta az egészét. Ere lecsapott a karvaly. Kikaparta a szájából, megőrülte, zsebreavágta. Ugy látszik, erre az egy szemre tett csak az egész családunk. Haza kellett vinni egészét. Szegény tótok, most nem járhatnak aratni a Nagy Alföldre...

Este kint ültünk a vadindás verendán. Elhallgattak a beszélő csendet. A kis dűlő uton egy kocsi kirándul közeliedet háznak felé. Magyarul kacagtak, magyaros viccek. Olyan jól esett hallani ezt az önfeléd évdést, hogy hangosan üdvözlöttük őket. Viszonozták, de csodálkoztak az ismeretlen arcokon. Elhiszem, hogy szokatlan lehetett. De olvasom bizonyára megértik: a magyar szót köszöntöttük mi szeretettel, a mi drága testvéreinket itt a Tatra lábainál.

A MUNKÁ TÁRCÁJA

Levél a Tatra lábaitól...

Írta: Krónikás.

A jó öreg benszült szlovákok sem emlékeznek ilyen tartósan derült júniusi időjárásra, mint az idek. Felhőt is csak ritkán látnak, akkor is olyan barátságosan mosolyogva, hogy esőt ki sem néz belőle az ember. Kedvező ez a nyaralásra, de a cseh természetvédelmi panaszoknak a szépség miatt, amely a krumpoli fejedéset akadályozza. Node ez legyen a legkisebb baj a cseh-szlovák republikán.

Kb. tíz napja vagyok távol a még magyarországi lapot nem olvastam. Poprádon látta köszöntött rám a peronról az „Esti Kurir” egyszer. Jobban megörültem neki, mint Rassay örülné a kormány bukásának. De sajnos, időm már megvenni nem volt. A „Prági Magyar Hírlap” után is sóvárogtam, de azt is csak kevés állomáson lehet megkapni. Ahol próbálkoztam, ott nem volt. Így kell érem a „Kassai Újság”-gal, amely néha napján a kezembe kerül. Bár nívósan szerkesztett lap, inkább lo-kális jellegű, így hazai híreket keveset tudok meg belőle. Annál több szó esik benne Slovenskó legnagyobb szennázó-

járól, a kisanant csorbatölti konferenciájáról. Megtudtam a hivatalos jelentések-ből, hogy a gyűlésező államok között el-elentétek nincsenek és a viszony közöttük a legbarátságosabb. És még merjevalaki mondani, hogy két dudás nem fér meg egy csárdában. -- Szeretnék fel-menni a Corba-tóhoz, hogy láthatnám a Bábeli zavart, mert mint az újságom írja, cseh újságíróból van nyolcvan és egynehány embert Majdnem ugyanannyi náción. Jóleső remény a tizenegyedik kongresszus alkalmából az, hogy ez a konferencia vagy az utolsó a kisanant-konferenciák évekre visszanyúló láncolatában, vagy legalább is kezdete a kisanant likvidálásának és ugyanakkor kezdőpontja a dunai államok új „gazdasági szövetségének.” Azonban igazán csak a tizenharmadik kongresszustól várom a krachot. Babona ide, babona oda.

A Gálmus hegyeség egyik festői völgyében, fenyőfákkal hegyek között a „Blata salitudo” villában mosolyog ránk a nyár. Előttünk millióvirágos partok között frissvízi hegyi patak muzsikál. Az Élet dalol itt a csöndben. Erdő, virág, patak, madár, némaság, annak is már majdnem boldogság, aki nem hisz a boldogságban. Hát még a megörögzött idealistának!

Az elmúlt vasárnap két esemény volt olyan, amit érdemes volt megnézni.

Az egyik egy bucsu itt a közelben, a másik pedig egy tűzoltó mulatság. Az utóbbi felé, a mi derék salgótarjáni tűzoltóink mulatságára gondolva, sodort a kíváncsiság. De nem mentem. Az otthoniakra gondoltam és gondolok sokszor.

Vajon Salgótarján népe megérti-e azt az áldozatos munkát, amit tűzoltói végzeknek testi és vagyoni épégük megvédelmezésében? „Pártfogolja-e” azt az ügyületet, amely egy évben egyszer kér csak 1 P. belépődíjat tőle s ekkor is ellenérték ad? Ott lesz-e mindenki 6-án a város kioszkban, akinek egy kis veszteti valója van? Még közelebből nem ismertem ezt a nemescélú, altruista ügyületet, őszinte megbánással mondom én is megelégedtem rólok. De mióta látom, hogy akkor, amikor más az izzó nyári napon siet a hűs erdőbe, a tűzoltónak az egy vasárnapján gyakorlatokat kell végezni, hogy el ne maradjon, hogy mindig készenlétben legyen és mindezt önzetlenül, egy fillér nélkül teszi, azóta megjegyzem a július 6-iki dátumot. Bárcsak megérném, hogy a tűzoltóság mulatsága társadalmi esemény lenne Salgótarjánban a legnagyobb erkölcsi és anyagi eredménnyel!

De messzire elkalandoztam a Péter-Pál nap búcsútól. Mert feleséggel elzarándokoltunk a meredek hegyekkel koszorúzott kápolnákhoz. Messziről

gált. Ha a gazdának az adóba beszállítást szelvényeken felül még megmaradt szelvénye, úgy e szelvényeket az adók kiállításáról szóló tanúsítvány bemutatása bemutatása ellenében készpénzre beválthatja a később megjelölendő helyen. Adóba történő beszállításnál minden szelvény 3 pengő értékben fogadtatik el, az adófizetés után fennmaradó szelvény pedig darabonként 3 pengő készpénzben beválthatik.

Azoknak a kisgazdáknak, akiknek egy község területén levő összes földbirtokuknak kataszteri tiszta jövedelme az 58 pengőt meg nem haladja, állami földadóját nem kell a magukéból fizetniük, mert azt helyettük a gabonafelárlási bizottság fizeti be. Tehát ezzel a kb. 5 holdnál nem nagyobb kisbirtok mentesül a földadó fizetése alól.

Annak a gazdának, aki saját termései gabonáját közvetlenül a külföldre szállítja ki, (exportálja) aki tehát nem adta el gabonáját valamely belföldi kereskedőnek, vagy egyéb személynek, szintén jár métermázsanként 3 pengő szelvény, illetve ilyen szelvények az értéke készpénzben.

Ki tekintendő termelőnek?

A törvény szerint nemcsak maga a termelő gazda köteles és jogosított a gabona eladásá alkalmával gabonaszelvényt bekövetelni, hanem rajta kívül még termelőnek tekintetik mindaz a mezőgazdasági céled és munkás, akinek a mezőgazdasági munkája fejében gabonát szolgáltatott ki, — erre a gabonájára nézve. Ugyancsak termelőnek tekintetik az a lelkész, tanító, egyéb egyházi, vagy községi alkalmazott, aki javadalmazás címén kapott a mezőgazdasági természetben gabonát, termelőnek tekintetik erre a gabonájára nézve. Az ilyen munkatársak fejében kiszolgált gabonát a munkás, lelkész, tanító stb. természetesen nem ad gabonaszelvényt a gazdának, sem a gazda nem követheti szelvényt a munkástól, tanítótól stb.-től. Ha azonban a munkás, tanító, lelkész stb. el akarja adni a munkabér fejében kapott gabonát, úgy a vevő már köteles neki az áron felül métermázsanként 3 pengő szelvényt kiszolgáltatni és az eladó munkás, tanító stb. köteles ilyen szelvényt a vevőtől bekövetelni.

Továbbá gabonajegy nélkül történik a gabona eladása, cseréje, vagy egyéb átruházása arra a buzára és rozsrára nézve, amelyet a gazdák egymás között mezőgazdasági, vagy háztartási célra ruháznak át. Ha pl. egy gazda, akinek nincsen elég gabonája, a szomszédjától, vagy más községbeli gazdától akár pénzt, akár más terményért cserébe, akár egyébként venne annyi búzát, amennyi a gazdaságában és háztartásában szükséges, úgy e buza átadása is gabonajegy nélkül történik.

Végül nem kell gabonajegy ama buza és rozs után sem, amelyet a gazda, munkás, lelkész, tanító stb. a vámörölés díja fejében a malomnak átad. Erre a gabonára nézve a vámörölés malom is termelőnek tekintendő, úgy, hogy a vámörölő molnár ezt a vám fejében kapott gabonát bármilyen vevőnek szintén csak 3 pengő gabonaszelvény ellenében szolgáltathatja ki s a vevő köteles viszont a molnárnak ez után a gabona után a 3 pengő szelvényt a kialakított áron felül átszolgáltatni.

Ha a gazda a vámról megörölt gabonájától nyert lisztet és korpát nem a saját háztartásában, mezőgazdaságában, vagy állathizlálására használja fel, hanem akár öremény formájában, vagy azokból készített élelmiszer, vagy más iparcikk formájában el akarja adni, úgy ezt az eladást is csak gabonajegy ellenében végezheti, tehát az ilyen eladott liszt, korpá, tészta, stb. után is jár neki a 3 pengő szelvény és így viszont a vevőtől bekövetelni tartozik.

Mire való a gabonalevél?

Amikor a buza, vagy rozs (készítés) vásárlásánál a vevő átadta a termelő gazdának a gabonaszelvényt, megmaradt a kezében a gabonalevél. Valahányszor a kereskedő, vagy egyéb vevő a vásárolt búzát, vagy rozst tovább eladja, úgy ezt csak a gabonalevél kíséretében teheti: vagyis a további vevőnek átadja a gabonalevél, a további vevő pedig köteles a gabonalevél átadása ellenében az eladónak kifizetni vételárán felül a gabonajegy 3 pengő árát s ez így megy tovább mindaddig, amíg a gabona forgásában az utolsó kézhez kerül. Ez az

utolsó kéz vagy malom (a vámörölés a lentiek szerint nem tartozik ide) vagy pedig az exportőr, aki a külföldre szállítja a gabonát. A malom az utolsó eladótól szintén köteles átvenni a gabonalevélét s ennek a 3 pengő árát a gabona vételárán felül kifizetni. Ha pedig a gabona bármelyik vevője a gabonát külföldre szállítja, úgy a gabonalevél ellenében a külföldre szállítási tanúsítvása mellett visszakapja a gabonajegy 3 pengő árát. Ha maga a termelő gazda az, aki a búzát és rozst közvetlenül a külföldre akarja szállítani, úgy — mint már fentebb elmondottuk — ő a gazda kapja a gabonajegy 3 pengő árát. A termelő gazda tehát megkapja a 3 pengő felárlást, akár a belföldön adja el gabonáját, akár pedig a külföldön.

Haszonbérlet esetén a gabonában kikötött haszonbérnek megfelelő gabona átszállítása gabonajegy nélkül történik. A bérlet által eladott gabona után a gabonaszelvény (a 3 pengő felár) a bérlet illeti meg. A bérbeadó földtulajdonos a bérlet fejében kapott gabonát szintén gabonaszelvény ellenében értékesíti.

Mi a gabonajegy-rendszer haszna a gazdáknak nézve?

Minden gazda, akinek van eladó buzája, vagy rozsa, ennek minden métermázsája után a piaci, vagy kialakított

áron felül 3 pengőhöz jut, amellyel állami és egyéb adókat fizetheti és ha ezenfelül még marad szelvénye, ezt készpénzben beválthatja.

Azokra az egészen kis gazdákra nézve (rendszerint 5 holdig), akiknek nincsen eladó gabonájuk, mert hiszen arra a saját gazdaságukban és háztartásukban van szükség, az új törvény azt az előnyt hozza, hogy mentesülnek a földadójuk fizetése alól. Ez az előny pótolja náluk azt, hogy nem jutnak a gabona 3 pengő felárlához azért, mert hiszen nincsen eladó gabonájuk.

De azokra a gazdákra sem jelent semmi hátrányt a gabonajegy, akiknek nincsen elég saját-termésű gabonájuk, hanem azt egy más gazdától kell beszerezniük, mert hiszen e gabona után nem kell felár fizetniük. A munkások, cseledek, továbbá lelkészek, tanítók munkateljesítmény fejében kapott gabonájukat tetszésük szerint vagy felárthatják a saját fogyasztásukra, vagy pedig ha úgy tetszik eladhatják és ez utóbbi esetben szintén megkapják a gabona rendszerén felül a 3 pengő felárlat. Minthogy a cseledek és mezőgazdasági munkások adót rendszerint nem fizetnek, a gabonaszelvény ára nekik készpénzben megérül.

Fejlesztési a vidéket.

Természettudományos igazság, hogy a szervezet egyenlő részének sem szabad, az egészséges testben tullejődni, a többi részek rovására. A történelmi Magyarország büszke lelkesedéssel építette ki az „ország szívet”. Budapestet, hogy a magyar névhez és kultúrához méltó emperiuma legyen. Helyes volt s szükséges is volt, mint ahogy most is, hogy a vidéki centrumok kiépítése. A régi kettős monarchia perspektívájában alig vette észre a magyar társadalom, hogy a fejlődés egyszálal irányban halad. Az összeomlás és az újjáépítés roppant erőfeszítésének ideje azonban fölfedte az ország szerkezetében mutatkozó nagy bajokat. Rádöbbent a kormány, a törvényhozás, a sajtó arra az igazságra, hogy erkölcsi, kulturális, politikai okok követelik a vidék fejlesztését és sürgető feladat, hogy megteremtse az erők egyensúlyát jelentő centrumokat.

Nyugateurópa haladó nagy államai nem egyetlen várost s nem egyetlen helyen összehalmozott erőt jelentenek. Anglia, Franciaország, Németország történetében rendkívül tanulságos az a törvényszerűség, hogy a vidéki centrumokból az erők egyenletes megosztása a nemzeti gondolat öntudatának megerősödése, a gazdasági élet egészséges kialakulása következik. Magyarország nyugateurópai jellegét bizonyítja a balkáni szomszédok fölött, hogy ma már Budapestben kívül európai értelemben vett városunk Szeged, Pécs, Debrecen s tul ezeken az egyetemi városokon, az egyes vidékeknek is jelentős erőt képviselő városa van.

Mi azonban nemcsak a városokra, hanem általában a magyar vidékre gondolunk, amikor Bethlen István gróf debreceni beszédében a vidék jelentőségét hangsúlyozó kijelentéseire utalunk. Ahogy csak egészséges testben ép lélek, úgy csak az egyenletes fejlődött ország eleven kulturáltság, gazdasági kialakulásában lehet egészséges nemzeti élet. Kezdve a tanyavilágtól a vidéki centrumokig, egyformán jelentős része falu és város a nemzet szervezetének. „Az ország szíve” sem doboghat hibátlanul, ha nem egyenletes a vérkeringés megosztása a testben, ha láz emésztí az egyes tagokat s ha oda sem hederítenék a tetlen tepszében való elernyesztettségének. Igaza volt a miniszterelnöknek, aki a közvetlen tapasztalat és a sikeres cselekedet magasztalását hirdette, hogy szükséges a vidék támogatása és fejlesztése.

Az egyetemi város épü európai szükségesség Magyarország, mint a fejlett tanyavilág. A megosztott kultúra, az egyetem a városban, az elemi iskola a faluban, a klinika a centrumban és a patika a tanyán előfeltétele az ország belső egyensúlyának, a nemzeti öntudat, a polgári gondolat megszilárdulásának és a szociális igazság megvalósulásának.

A vidéki centrumokban a megerősödött magyarság fejlődik ennek a jövőnek a javára, amelynek minden részében egyenlő erő, egyenlő vitalitás van. El sem képzelhetünk kereskedelmi, gyáripari, kisipari fejlődést szervező, átgondolt decentralizáció nélkül. Erre pedig szükség van Nemzeti ideáljaink és nagy célkitűzéseink igazolják Bethlen István gróf debreceni kijelentését: fejleszteni a vidéket, mert számunkra jövőendő csak az egészséges magyar élet kialakulásában van.

Hírek és különféle

Személyi hír. Dr. Halyák Zoltán pénzügyi titkár, m. kir. adóhiv. főnök és Dr. Tarr Lajos vármónok egy hónapi nyári szabadságra távoztak.

Személyi hír. Veres Zoltán jár. főszolgabíró f. hó 2-án 6 heli nyári szabadságra megkezdte.

† Lander Emil (1896-1930). A halál sötét angyala ismét kiragadott közülünk egy tisztelékű, dalosszívű cserkésztestvér, felejtethetetlen jóbarátot és páratlan szorgalmu, nagytehetségű kollégát. Oly váratlanul ért mindnyájunkat a szomorú, megrögzött hír, hogy alig ocsudtunk fel a fájdalom hir okozta kábulatból, már ott álltunk a virággal borított katafalk előtt, a zajló, dörömbölő, dübörgő idegen nagy város közepében, hogy egy utolsó istenhözadót rebegekünk el szegény jó Emilt barátunk siránál az ima szárnyán. Mily tragikus összejatszása a véletlennek, hogy éppen az általa annyira szeretett és becézett cserkészei, akiknek csapattisztje volt, nem tudtak sirárhoz elzárandokolni, mert valamennyien a Balaton mellett nagytáborban vannak s a szomorú hírt vívó távrat későn érkezett a táborba. Az acélgári tisztviselők küldöttségét Karattur főmónok, a Rima közp. tisztviselőket Bartall köz. igazgató, a 145. Sírly cserkészek és Move Polgári Lövészegységek küldöttségét k. Kraft Aladár parancsnok, a 925. Balassa Bálint cserkészcsapat küldöttségét Botár Gyula parancsnok vezette a gyászoló özvegy és rokonság elé. Felejtethetetlen barátunkat a finomvonalu uri magatartás, szerénység, a munkaszeretet és egy másbacsulós jellemezte. Sohasem tudott és akart senkinek terhére lenni, s ilyen szerénység és csendben ment el közülünk, hogy alig egyhónapján tudunk tőle búcsú venni. Egy tisztelékű, dalosszívű cserkész testvérrel kevesebben vagyunk, de vizsgálat az a tudat, hogy Szent Imre glóriás leventéinek száma egy mindenben méltó, ragyogó jellemű harccsal szaporodott, aki szeretettel réz reánk a Mindenható trónja mellől.

Üngylikosság. Orolin Feren 61 éves acélgári munkás f. hó 8-án, d. e. gyártelepi lakásán felakasztotta magát. Mire d. u. fél 2 óra tájban hozzátartozói rábukkantak, már nem élt. Holttestét

a temető halottas házába hozták, ahonnan 11-én délután temették el. Tettenek oka ismeretlen. Senkinek nem beszélt végzetes elhatározásáról és írást sem hagyott hátra.

Kaptuk az alábbi levelet.

„A Munka” 1930. június 28-i 26-ik számában „Az érettségiző levente” című cikkben szerepel Herrich Andor salgótarjáni és nem acélgári irodai alkalmazott, nem levente, hanem a salgói 925. számú Balassa Bálint cserkészcsapat cserkésztestje, aki ezen nehéz munkájának sikeres elvégzésével a cserkészkezelés segédudás élő példáját mutatta. Hazafias tisztelettel Botár Gyula a 925. cserkészcsapat parancsnoka.

Turisták! Szentkuthoz f. hó 20-án (vasárnap) reggel 5 órakor hiatalos kiindulást rendez osztályunk. 1 órai gyűlést Mátvarebelytől. Ittről bőven gondoskodva van, a kifogyhatatlan Szent László utgratásnál. Főterem szeretettel várjuk. Vezető: Zámecsnik Mici.

Díjtekés és tekepalya megnyitás. A Róm. Kath. olvasóköri tekepalyájának megnyitása f. hó 20-án lesz s értesülünk szerint igen sok és értékes díjazással. A díjdobások már folynak. 3 dobás 20 fillér, 20-án este táncmulatság követi a díjtekést. Bővebben falragaszok után fogja értesíteni a kör vezetősége a közönséget.

Szent Imre ünnepély. Baglyas-alja község róm. kath. társadama f. évi július hó 20-án, vasárnap délelőtti 9 órai kezdettel Szent Imre jubileumi ünnepélyt rendez. Az ünnepély a Szent Imre tiszteletére a községi haranglábnál emelt emlékmű és szobor bensztesztelével kezdődik, honnan a közönség körmenetben a bányászati felső iskola tornakertjébe vonul, hol ünnepélyes tábort szent mise lesz. A szentmisét és szentbeszédet főtiszt. Virág Venánz p. fogja tartani. A szentmise alatt a bányamunkás dalára Chirner: „B dur” mélyen fogja énekelni a bányászati teljes zenekar közreműködésével. Szentmise után pedig a Katolikus Népszövetség központi kiküldöttje: Dr. Rab Károly budapesti főorvos fog ünnepi beszédet mondani.

A Salgótarjáni ipartestület barátságos összejövetele. F. hó 8-án a salgótarjáni iparosok körkölts vacsorával egybekötött barátságos összejövetelet tartottak az ipartestület székházában. A vacsorán több beszéd hangzott el, amelyek kifejezések jutatták, hogy az ipartestület vezetésére i. J. Timarczyk Sándor hivatott, mint olyan, aki ügybuzgósággal, önzetlenül szolgálja a kisiparosok érdekeit. A szónokok ama reményeiknek adtak kifejezést, hogy rövidesen ismét helyre áll a régi béke, amely erejét nem a széthúzásra, hanem az egygyüttes működésre fogja fordítani.

Értesítő. A helybeli realgimnázium 7. évről számol be Dr. Szabó Lajos igazgató. A bevezető részben Perényi Erzsébet tanárnő a XX. század német regény és novellairódmának főirányai címen magasnívú, kiváló tanulmányt írt. — Majd az intézet multjáról és fokozatos, szinte hihetetlen fejlődéséről számol be az igazgató tényekben és eredményekben. — A tanári testület névsora, majd tudományos és társadalmi értékes munkássága tá ul élénk, melyben különösen Dr. Dornay Bélának nemcsak országos, hanem külföldi szempontból is nagytudású szereplését méltányolja és könyveli el az igazgatói jelentés. — Az intézet legfelsőbb és helybeli vezetőitől, majd a belső elotről, az osztályzatokról, legfőbb állapotokról, jutalmakról, egészségi állapotokról stb.-ről ad érdekes és szép képet az értesítő, továbbá az első érettségi írásbeli témáiról és kielégítő eredményeiről. — „A pályaválasztás kérdése” címmel Péntes Zoltán tanár, okl. mérnöknek a szülői értekezleten tartott nagytudású és közhasznú értekezést is közli meg az értesítő, mely különféle statisztikai kimutatásokkal végződik. — Az értesítésben összetömörített beszámoló nagymúltú intézetek teljesítményeinek is diszére válnék.

Karacshegyi Intenzitület. Verőfényes szép idő kedvezett a 29-iki karacshegyi buscunak. A helytől levő kápolna környékét már kora reggel elepték a hívők száza és a mise kezdélel állandóan nagy csoportokban érkeztek újabb csoportok. Pontban 10 órakor Tóth karacshegyi s. lelkész magasszárnyalásu szentbeszéd keretében ismertette Péter és Pál napjának jelentőségét. Szent-

beszéd után nagymise következett, melynek fényét nagyban emelte a „Magyarországi Bányászati és Kohómunkások Gazdasági Szövetsége” központi dalárdájának szereplése, mely dalára Kirchner latin miséjét adta elő. Elismerés illeti úgy a derek munkás dalárdát, mint karnagyát, Gross Pétert, ki a legnagyobb fáradsággal tanította be a dalárdát ezen nehéz misére. Reméljük, hogy lesz alkalmunk a dalárdát legközelebb a salgótárjáni róm. kath. templomban is meghallgatni.

az új ujlaki, pala

MINŐSÉGE, GAZDASÁGOSÁGA
FELÜLMÚLHATATLAN
NAGYBÁTONY-UIJLAKI
EGYESÜLT IPARMŰVEK Rt.
BUDAPEST, VILMOS-CIRJÁR-UTCA
KÉPVISELŐ:

Weinberger Soma
fakereskedő, Salgótárján.

Labdarugó pályaváratás Somoskőújfalun. F. hó 20-án, vasárnap tartja a Somoskőújfalusi Ifjúsági Sport Egyesület pályavárató mérkőzését, a Ragyolci Torna Club csapatával. A labdarugó mérkőzés délután 5 órakor kezdődik a falu elei erdővezte gyönyörű pályán. A mérkőzés alatt Gábor primás és zenekara hangversenyez. Este 8 órai kezdettel a Czizkora-lezi vendéglőben nyári táncmulatság lesz a SISE felsezerelese javára. Belépődíj a mérkőzésre 20 fillér, a táncmulatságra 1 pengő.

A Salgótárjáni Ipartestület az italmérő üzemeltetői állás pályázati határidejét **július hó 14-ig**, esti 8 óráig hosszabbítja meg.

Az ipartestület elnöksége.

Rendkívüli hihetetlen áron 1 drb. 4-6 HP. használt benzín motor üzemképes állapotban azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban megtudható.

A Salgótárjáni Köszönbánya r.-l. Altiszti Kör 1930. évi július hó 13-án, vasárnap a bányatelepi kasznói nyári helyiségében, a bányatelepi kasznói közreműködésével hangversennyel, táncal és tombolajátékkal egybekötött nyári táncmulatságot rendez. A mulatság kezdete d. u. 4 órakor. Belépődíj nincs. Tombolajegy 1 drb. 50 fillér, melynek megváltása személyenként kötelező. Megleg és hideg ételekről gondoskodva van. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság 20-án lesz megtartva.

Intelligens német kisasszonyt keresek 2 gyermekem mellé. Irsey Imréné Kisalud pusztá, u. p. Zagypálfalva.

A Szent Erzsébet róm. kath. Nőegylet vasárnap, folyó hó 6-án tartotta meg ezidei nyári kirándulását Parád-füldőre. Parád állomásról a füldő-telepre gyalog tette meg az utat a 24 tagú kiránduló társaság, mely a füldőtelepi megtekintése után résztvett a 10 órai szentmisén, utána pedig a kies ilonavölgyi halastavakat tekintette meg. A kirándulás kitünően sikerült s a kis társaság legkisebb és testileg legfrissülve legjobb hangulatban tért haza.

A kézműiparosok általános forgalmi adójának elengedése. A m. kir. Pénzügyminiszter 1930. évi 84.600 sz. rendelettel szabályozza a kézműiparosok általános forgalmi adójának a kérdését. A rendelet szerint 1. évi július hó 1-től mentesül az ált. forgalmiadó alól az a kézműiparos, aki egyedül, de legfeljebb 2 tanonccal dolgozik. A mentesség iránti igényt azonban mindenki az illetékes fog. adóhivatalnál 15 nap alatt irásban bejelenteni tartozik. Mentessülhet az ált. forgalmiadó alól az a 75%-os rokkant is, aki legfeljebb 1 segédet alkalmaz; továbbá az, aki ugyan nem ily %-ban rokkant, de rokkantsága éppen

az iparának gyakorlásában hátráltatja, mentességet nyerhet továbbá az ipar-üzést övezgyi jogon gyakorló adózó is, ha csak 1 segédje van és végül az, aki öregsége, vagy állandó betegsége miatt kénytelen 1 segédet alkalmazni. Az itt felsoroltak azonban a mentesség rájuk való kiterjesztését a m. kir. Pénzügyigazgatósághoz (Balassagyarmat) címzett, de az illetékes forgalmiadóhivatalhoz benyújtott kérvénnyel igényelhetik. Az a kézműiparos, aki 100 voltnál erősebb üzemi géppel dolgozik, nem mentesíthető az ált. forgalmi adó alól. Az az adózó azonban, aki az ily erősségű üzemi gépet állandóan nem használja s amellyel géppel kezelőt nem alkalmaz, mentesíthető az általánosan forg. adó alól, de ha akár önmagának, akár másoknak esetenként azzal bér munkát végez, az általános szabályok szerint adózni köteles. Nem mentesíthető az ált. forgalmi adó alól az a kézműiparos sem, aki bedolgozott munkásokkal, vagy állandóan napzásokkal dolgozik. Megemlítjük végül azt, hogy akik a fenti rendelet ellen vetének, azokkal szemben az 1921. évi XXXIV. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 1921 évi 130.000 sz. P. M. rendelet 64—65 §-i alkalmazhatók.

Kérelem az államrendőrséghez. Állandó a panasz az utjelenfalvák részéről, hogy autózvezetői tanfolyamok ott végzik rozoga és megrakott autóikkal a gyakorlati oktatást. Sokszor már a hajnali órákban megkezdik az esztelen robogást s folytatják néha egész napon át. Tudjuk jól, hogy joga van mindenkinek ahhoz, hogy az utat használja, de ezt a jogot fellegmagyarázni akarókat idejekorán kell megrendszabályozni. — A napokban a közalkovások jatkára özőnlő néptömeg és a jászóteréről ki-ki szaladgáló gyerekek veszedelemre egy magánautó végezte körkörös, a keskeny kanyarodókán sokszor hátralefélé szágulda. Ilyenkor volna szükség egy arra cirkáló rendőrré, akinek figyelmét fel lehetne hívni a veszedelmes passziójára. — Az esti órákban pedig a jászóterő telik meg felnőttekkel, akik sokszor nem a legépületesebb diszkrussal adnak okot a rendőri beavatkozásra.

Tanulmányi kirándulás Német-, Angol- és Franciaországba. A Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya, amely a Melhos tanulmányutait rendezi, augusztus hó 5-én, tanulmányutát indít Német-, Angol- és Franciaországba. Utirány a következő: Budapest—Wien—München (1 nap) Nürnberg (1 nap) Frankfurt (1 nap) Heidelberg (fél nap) Mains (hajón a Rajná) Köln (fél nap) Bruxelles (1 nap) Anvers (1 nap) Ostende (fél nap) Dover—London (5 nap) Newhawn—Dieppe—Páris (4 nap) Basel—Zürich—Buchs—Wien—Budapest. Részvételi díj: 523 pengő. Rendez továbbá tanulmányutakat Európa összes országaiba. A tanulmányutakra vonatkozó prospektust az érdeklődőknek díjmentesen küldi meg a Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya (Budapest, IX. Ferenc-körút 38. Telefon: Aut.: 872—74). Hivatalos órák hétköznaponként d. u. 4—6 óra között.

A portalanítás ügyében többek kérésére a város gazdasági hivatalához fordultunk, ahonnan az alábbi felvilágosítást kaptuk. — A hosszantartó szárazság a legégetőbb kérdések egyiktét, az utcák portalanításának kérdését vetette fel. Nap-nap után érkeznek ez ügyben panaszok és pedig jogos panaszok. De a hiányok megszüntetése nehéz. A város azon utcáinak hossza ugyanis amelyekbe ma locsolni szoktunk 8200 m. A locsolandó utstetek átlag szélessége 7,5 m. E szerint a locsolandó terület 61.500 m². Ezen terület locsolására rendelkezésre áll 3 drb. öntözőkocsi 1600—1500+1000 liter ürmerrel. A három kocsi munkateljesítménye a legerősebb igénybevétel mellett naponként 66.500 literet tesz ki, ami azt jelenti, hogy a két nagy kocsi naponként 15—15, a kis kocsi pedig 20 fordulót igényel. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a vízelvétel csak egy helyen történhet, ez a legmaximálisabb kihasználása az öntözőkocsinak. Tehát 61.500 m² területre 66.500 literet vizet tudunk

ezen két nagyságban:

60 és 34 filléres kék dobozban,

alkalmazkodva a gazdasági viszonyokhoz, a módosak és kevésbé tehetősebbek részére is, mindenhez, amit önmaga mos, akár uton, akár otthon a fürdőszobában. A nyári forróságban nélkülözhetetlen lenne fehérneműnek, hányatának gyorsori váltása nem okoz fáradságot, ha levetés után a Lux dús, enyhe habjában kimosás.

Lux mosás a leheletesebb kombinékhöz, lenge selyembolmihoz és általában mindenhez, ami a nő életét szépíti varázsolja.

adni naponként. Ez naponként 1%-es csapadéknak felel meg. Hogy ez mit jelent, arról mindenki meggyőződhet úgy, ha kiméri 1 m² nagyságú területet és azon szétlocsol 1 liter vizet. Majdnem a semmivel egyenlő. Véleményünk szerint csak egy módon orvosolható a baj és pedig úgy, hogy a locsolást szűkebb területre szorítjuk. Az el nem vitatható, hogy a város forgalmának, életének 80—90 százaléka (a bánya és acélgáz nem számítandó ide, mert saját területén a portalanítást saját maga látja el) a Fő utcának a dr. Bellák féle házától a Zagypál rakodógéj terjedő szakaszán, a Főterren, Erzsébetterren, Régi Posta-utcan, Karancs-utcan (Bányász-utcai) Kassai-soron és az Utjelenen bonyolódik le. Ezen a részen vannak az összes hivatalok az utcák 90 százaléka, a piac. Tehát először ez a terület volna locsolandó. Tekintettel a Fő-utca közvezési munkálataira, locsolható volna a Füleki és Salgótár-utca is, ha nem is oly intenzíven, mint belső városrész. Így a megmaradó locsolandó terület már csak 35—40.000 m² és pedig nagy részében kövezett terület. Miután a vízelvezető helytől távol eső részek maradnak ki a locsolásból, a megmaradó részre jutó vízmennyiség nem 1/3 növekedést jelent, hanem 3—4-es, vagyis 1 m²-re nem 1 liter, hanem 3—4 liter jut. Felveheti valaki azt a kérdést, hogy miért nem szaporítjuk inkább a vízelvezető állomásokat és a locsolókocsikat? Megnyugtatósl közöljük, hogy ez irányban az előmunkálatok már folyamatban vannak, de maga a végrehajtás csak az utcák és járdák elkészülte után következhet. Az utcák portalanítása a kövezéssel és a járdák aszfaltozásával, már nagy részben megoldott lesz, de csak akkor, ha a polgárság, főként pedig a ház tulajdonosok a száraz időben a járdatesteket naponta többször fellocsolják. Aki újságot olvas, tudhatja, hogy minden város küzd e kérdés megoldásával. Ez alól még a főváros sem kivétel. A mi polgármesterünk agitálása e kérdés megoldásában közismert. De őt is köti a város pénzügyi helyzete, ami a mostani időben nem mondható rózsásnak, éppen a most folyó nagy munkák miatt. Türelem és elnézés kérünk tehát mindenkitől addig, míg ez a nehéz kérdés fokozatosan megoldást nem nyer.

A Salgótárjáni Önkéntes Tűoltótűtet által f. hó 6-án rendezett táncmulatságon a következő felülizetésekk voltak: Szenthe László, Salgótárjáni Takarékpénztár, Kilczér Béla, Szilárdy István, Mátrai Antal 20—20 pengő, Szitár Dániel 12 pengő, Wehovszky István, Krajcsovits Gyula, Népbank, Veress Zoltán, Kohn Lipót szeszak. Salgótárjáni Ipartestület, Salgótárjáni Urberes Testület, Fabiny Henrik, Gruber Ferenc 10—10 pengő, Kohn Lipót fakerek, Hirsgráy, Fleischmann Miksa, Goldner Károly, Patay István, Kovács Gyula vaskereskedő, Dr. Szalvendi Ödön, Baráthy Lajos, Krecs örökösök, özv. Luby Gé-

záné, Rauchverger Mór, Duda Lajos, Szauer Andor, Biheller Jakab, Netzkó Mátyás, Borvan Pál, Szabó István, Paál Dező, Clemen József, dr. Kiss Lajos közj. Bulovszky Lajos, Kluka Pál, dr. Pollatsek Armin, Nagy Sándor, Végh Kálmán, Herczeg Ede 5—5 pengő, Baumann Adolf, Löwy Béla, Laufer Lőrinc, Kovács Aladár, Kivovics Jenő, id. Timaróczy Sándor, Jakubove Pál, Maász József, dr. Figus Béla, Virág Sándor, Horvát Lajos, Peesz Árpád, Holub János 4—4 pengő, Breiner Károly, Kácsér Ignác, Podhorec Mátyás, özv. Kurcsinka Antalné, Kromek Lajos, dr. Tobola Nándor, Klubez Pál, Skolnik Dániel, Klein L. Márkusz, Lesták János, Panyi Sándor, Blayer Farkas, Farditka Lajos, Gáspár Vilmos, Németh Lajos, Bogenglück Ignác, Vágó Péter, 3—3 pengő, Országos Központi Hitelszövetkezet salgótárjáni fiókja, Molnár József, Nagy Demeter, Herczeg Pál, Friedrich Gyula, ifj. Timaróczy Sándor, Özindiny Károly, Feusterstein Adolf, özv. Perényi Vencelné, Grünhut Dező, Grosz Miksa, Hollesch Mihály, Mayer Vilmos, Elsner Bertalan, dr. vitéz Korbaás Ferenc, Neuhod Antal, Schlesinger Samu, dr. Winter Simon, Kainer Mór, Friedmann Rezső és Sándor, Hochhauser Károly, Deutsch Henrik, Blau Márkusz, Török Gyula, Jancsovics Károly, Szántó Sándor, Widdler Gyula, Spielberger örökösök, Sonnenschein Dávid, Traum Péter, Friedmann Lipót, Kiss Sándor 2—2 pengő, Gescheit József, Ungár Gábor, Sonnenschein Árpád, Rosenthal Sélég, 150—150 pengő, Csikány István, Bergmann Károly, Bicskei Miksa, Wolf Mihály, Quitt Gyula, Hettich Péter, Keresztényi Ödön, Szabó, Makray István, Schuier József, Kovács Andor, Haás István, Cserven Sándor, Kormos Imre, Deák János, Kiss Gyula, Szilágyi Sándor 1—1 pengő, Simon István 50 fillér.

Mészárosok nem egyesültek a hentesekkel. A budapesti Mészáros Ipartestület legutóbbi rendkívüli közgyűlésén került elődöntésre a kérdés, hogy a Mészáros Ipartestület egyesüljön-e a hentesek ipartestületével? Az egyesítést kívánók kisebbségben voltak és nagy zajjal és lármás jelenetek között fogadták a szavazás eredményének kihirdetését, mely ellenük döntött. A fuzió kimondását már hosszabb idő óta kérték a hentesiparosok, köztük azok, akik az 1928. évben kiadott miniszteri rendelet alapján kiterjesztették működésüket a rokoniparra, a mészárosiparra is. A nyolcázéves múlttal rendelkező mészárosiparosok azonban nem akarták feladni önállóságukat és a fuzió ellen döntöttek.

A vámgabona ára. A pénzügyminiszter a július havában természetben megkeresett gabonának az általános forgalmiadó alapjául szolgáló átlagos árat métermásként a következőképp állapította meg: buza 21, rozs (kétszeres) 10, árpa 13, tengeri 11, zab 12, köles 9, tártárka 14, ocu (konkoly) 8 pengő.

H
E
HELLER újdonság
E
R
D
E
BÁRSAJT DERBY
B
Y

Szent Imre jubileuma Kinában. Nemcsak a nagy nyugati nemzetek, hanem a liatal kínai egyház is áldoz Szent Imre emlékének. „Sin gya szá-cz” Szeghzi közölny című eljuttat, kéthetenként Pekingben megjelenő lap részletesen megkegyez a központi bizottság hivatalos közleményeivel. Az új magyar ferences misszionáriusok Szent Imre napján november 5-én fogadják el ünnepélyesen Lengshuitant, első missziós állomásukat, melyet háromnapos ájtosságot előz meg, a missziós beszédek magja Jesacher Damascan apostoli administrator tartja. Lengshuitan Linling kerületben a Siang-kiang balpartján fekszik, igen keresett kereskedelmi város, az évek óta üresen álló missziós állomásnak mindössze 40-50 keresztény hívője van a pogányok 20 ezernyi tömegével szemben. Hit-hirdetőinknek igen tág munkaterületet fog adni. Ez alkalomból azzal a kérelemmel fordulnak misszionáriusaink a magyar közönséghez, hogy a Szent Imre tiszteltetésére felállított oltár számára egy szép szobrot, vagy oltárképet szerezzünk be számukra, hogy ezzel és egy néhány másúkkal haranggal öröklítsük meg Szent Imre emlékét a távol Keleten. A Magyar Ferencesek kínai missziója részére mindenféle adományt kérünk e címre: Ferences missziók ügyvivőse, Budapest II. Margit-rt. 23. Postatakarékpénztári csekkzámla: 51.581.

Hadiemlékermét kapnak a volt lengyel légionisták. Május harmadikán a lengyel nemzeti ünnep kapcsán volt azok első bajtársi találkozója, kik a világháborúban, magyar részről a lengyel légiónban szolgáltak. Ezen összejövetelre a Lengyel Légionisták Szövetsége is kiküldte delegátusát, ki azt a közlést tette többek között, hogy mindazok, akik a lengyel légiónban teljesített szolgálatot s nem Lengyelországban élnek, — hadiemlékermét kapnak. Ezért a Légionisták társasága nevében Poputh Árpád titkár felszólítja mindezeket és pedig elsősorban azokat, akik még nem tagjai ennek a szervezetnek, jelentkezzenek a hadiemlékermét leendő kiszolgáltatása végett levélileg (közelebbi cím, a légiónban volt beosztás és szolgálati idő, esetleg sebesülés) Miklósi Ferdinánd Leó elnöknel, Budapest X. Szabóky-u. 58. sz. címen.

4 polgárit végzett

jó házból való fiu
nyomdásztanulónak
föltételt „A Munka”-nyomdában.

Felhívás a lengyelországi volt magyar szabadcsapatok tagjaihoz. Lengyelországban 1920-ban magyar szabadcsapatok alakultak oly célból, hogy ott segítségére legyenek a lengyelnek az orosz-szovjet elleni harcban és kéznél legyenek a magyar törvényszek szolgálatára. Kérünk mindezeket, akik ezen szabadcsapatok tagjai, vagy szervezői voltak és ezáltal szolgálói a magyar ügynek és a magyar-lengyel barátságának is, küldjék be címeiket és egyéb adataikat is a volt szabadcsapatnak egy szervezetbe való tömörítés végett, Budapest Szabóky-u. 58. sz. címre, Miklósi Ferdinánd Leóhoz.

20 Párt nyaralhat a Balaton mellett, ha jelentkeznek a református leányok augusztus 5-től 10-ig Balatonszázszór tartandó üdülő táborába. Foglalkozásbeli különbség nélkül hívjuk és várjuk református leányaink csapattal, hogy akár az irdóban, akár az üdültekben, vagy a mindennapi nehéz foglalkozásban kifáradt idegeiket frissítsék föl a Balaton pompás hullámaiban s az áldott magyar napsütésben. A konferenciára indulás aug. 5-én, kedden d. u. 2 óra 10 perces vonattal. Találkozás a Déli vasúton íél 2 órakor. Reggelenként csoportos bibliatanulmányozást tartunk: „Tudakozzátok az írásokkal” címen. A délelőtti előadások témái: „Ne agódmalkodjatok!” „E világban, de nem e világból!” „Férfi és nő.” „A kereszt lövében...” Délutánonként fürdés, játék, szórakozás, esténként tábori tüzű program. Jelentkezés díj 4 P. előre küldendő a Soli Deo Hioria Diaközvetéshez (IX. Lónyavutca 7. II. 28. Budapest) A fennmaradó 16 P. Balatonszázszórán fizetendő. Vasuti féljegyvet egy a Máv. vonalaira, mint a Déli vasútra a jelentkezési díj beklüldése után kellő időben küldünk. Leánygyesületi tagok csoportosan jelentkezzenek.

Másolat. M. kir. népjóléti és Munkaügyi miniszter 148.572/1930. VI. sz. Tárgy: Hadirokkantak vasuti kedvezményénél az Egyéni lapnak ideiglenes igazolvánnyal való elfogadását a kereskedelemügyi miniszter ur engedélyezi. Körrendelet. Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a rendezettáncú városok polgármestereihez, a járási főszolgabírókhoz és Budapest székesfőváros kerületi előjáróságaihoz, a m. kir. hadirokkantak otthon igazgatójához és a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaak nemzeti szövetsége elnökségéhez. Velem folytatott előzetes tárgyalás alapján a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 23.494/1930. VIII. sz. rendeletével megengedte, hogy a Magyarországi területén élők 75 és 100 %...-os hadirokkantak, amennyiben nincsenek a m. kir. hadirokkant-otthon gondozásában, a m. kir. államasutak és a kezelőjük által álló helyiérdekű vasutak vonalain a személy és gyorsvonatokon évenként 2 ízben bármint távolabban 50 %...-os díjmérséklet mellett utazhassanak és pedig a volt tisztí létszámhoz tartozó hadirokkantak tetszés szerinti kocsi osztályban, a legénységi állományuk a harmadik kocsiosztályban. A Magyarországi területén élők ama 25—50, 75 és 100%-os hadirokkantak részére, akik nem sorozhatók a sorosan vett ipari munkások közé, és akik ennek folytán a vonatkozó szabályok szerint, munkás hetijegyre nem igényjogosultak, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter azt a további könnyítést is nyújtotta, hogy kérésükre a díjszabás szerinti menetdíjhoz képest a mintegy 65%-os díjmérséklet biztosított munkás hetijegye is bocsájtassék rendelkezésre. Az igényjogosultak érvényesítése céljából a hadirokkantnak megfelelő állandó igazolvánnyal való ellátása a közeljövőben meg fog történni. Addig is amíg ezek az állandó igazolójegyek kioszthatók lesznek, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 248.79/1930. VIII. sz. rendeletével, amelyet a m. kir. államasutak igazgatóságához intézett, megengedte, hogy a 100%-os és 75%-os hadirokkantak részére rendszeresített menetkedvezményt az államasutak biztosítsák a jelenlévő 100%-os és 75%-os hadirokkantak részére akkor is ha az előírt hadirokkant jelvény és árcképes igazolójeggy helyett, — ideiglenesen — az illetékes nyilvántartó hatóság (Budapestben a kerületi előjáróságok, más városokban a polgármester, községekben a járási főszolgabíró) által visszavonásig, legfeljebb azonban a folyó 1930. év tartamára, esetről-esetre hivatalosan kiállított, iktatózámmal ellátott „Egyéni-lap”-pal vannak ellátva. A menetkedvezmény kiszolgáltatása iránt a m. kir. államasutak üzemeltetéséhez intézendő kérvényben a hadirokkant jelvény és árcképes igazolójeggy helyett az „Egyéni-lap”-ra és annak iktatószámára kell hivatkozni. Az egyéni lapot az utazó hadirokkantak mind a jegyváltás, mind pedig a jegyvisszatérít és jegyellenőrzés alkalmával felmutatni kötelesek. Felhívom Címet, hogy mindezekről az érdekelt hatóságokat (községi előjárókat, a HONSZ. ker. csoportjait stb.) valamint magukat a hadirokkantakat is megfélemlen tájékoztassa. Budapest, 1930. június 18. A miniszter rendeletéből: Olvasathatatlán aláírás s. k. min. titkár.

Ha júniusban akar vizsgálni, haladéktalanul jelentkezék a

Walter Magántanfolyam

levelező oktatására.

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 51. V. 2.

A salgótarjáni kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

1654/1930. tkv. szám.

Arverési hirdetemény-kivonat

Dr. Varga Kálmán ügyvéd, salgótarjáni lakos, végrehajtónak Birgés János jászberényi Árvaház-u. 6. sz. lakos, mint személyes adós, Birgés Jánosné Vidra Erzsébet, valamint Birgés Sándorné dologi adósok végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 600 P tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbírósg területén levő Salgótarján megyei városba lekvő s a salgótarjáni 438 sz. tkjében A. I. 3—4. soroz. 1863/626. és 278/707. hrsz. alatt felvett Birgés János végrehajtást szenvedő nevén állott B. 14.

sorsz. alatt vezetett ezidőszert, azonban Birgés Jánosné sz. Vidra Erzsébet és Birgés Sándorné sz. Vidra Terézia dologi adósok nevén álló rét és szántó ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 6. soroz. alatt bekebelezett közsékiaknázási, valamint özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 3. alatt bekebelezett haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartásával 120 pengő, az ugyanottani 441 sz. tkjében A. I. 5. soroz. 1727/431. hrsz. alatt uyanott Birgés János végz. szenvedő nevén B. 17. soroz. alatt vezetett s jelenleg ugyanazon dologi adósok nevén álló szántó ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 5. alatt bekebelezett közsékiaknázási, valamint özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 3. soroz. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog épségben tartásával 15 Pengő, az ugyanottani 442 sz. tkjében A. I. 1. soroz. 1665/338. hrsz. alatt felvett Birgés János személyes adós nevén B. 12. soroz. alatt vezetett jelenleg ugyanazon dologi adósok nevén álló ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 6. alatt bekebelezett közsékiaknázási és özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 3. soroz. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog épségben tartásával 18 pengő, az ugyanottani 443 sz. tkjében A. I. 1. soroz. 1664/338. hrsz. alatt felvett Birgés János személyes adós nevén B. 10. soroz. alatt vezetett jelenleg ugyanazon dologi adósok nevén álló szántó ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 3. soroz. alatt bekebelezett közsékiaknázási és özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 3. soroz. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti jogok fenntartásával 14 pengő, az ugyanottani 451. sz. tkjében A. I. 1. soroz. 1867/626. hrsz. alatt felvett ugyancsak Birgés János személyes adós nevén B. 7. soroz. alatt vezetett s ezidő szert ugyanazon dologi adósok nevén álló rét ingatlan illetőségére özv. Borvan Istvánné Balgóczi Terézia jávára C. 1. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog épségben tartásával 9 pengő, az ugyanottani 510 sz. tkjében A. I. 1. soroz. 105/28. hrsz. alatt felvett és pedig Birgés János személyes adósok B. 9. soroz. alatt vezetett s jelenleg ugyanazon dologi adósok nevén álló belsőleg ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 2. soroz. alatt bekebelezett közsékiaknázási és özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 5. soroz. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartásával 600 P, az ugyanottani 511 sz. tkjében A. I. 1. soroz. 1051/28. hrsz. alatt felvett Birgés János személyes adós B. 10. soroz. alatt vezetett s ez időszert ugyanazon dologi adósok nevén álló belsőleg ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 3. alatt bekebelezett közsékiaknázási és özv. Kovács Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 5. soroz. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog épségben tartásával 120 P, az ugyanottani 519 sz. tkjében A. I. 1. soroz. alatt felvett (legelő illetőségére) Birgés János személyes adós B. 8. soroz. alatt vezetett s ez időszert ugyanezen dologi adósok nevén álló legelő ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 2. soroz. alatt bekebelezett közsékiaknázási, valamint özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 10. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartásával 8 P, az ugyanottani 584 sz. tkjében A. I. 1—2. soroz. 1610/231. és 1684/384 hrsz. alatt felvett Birgés János személyes adós nevén B. 18. soroz. alatt s ugyanazon dologi adósok nevén álló szántó ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 6. soroz. alatt bekebelezett közsékiaknázási és özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 50 soroz.

Építkezéshez Mész, Cement

nagyban és kicsinyben, valamint szinálló cement festékek, olaj, zománc és porfestekek, meszelők és ecetek legelőnyöbsebben beszerezhetők

BICSKEI
fűszer és festékárú
üzletében
Erzsébet-tér 7.

alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartásával 180 P, az ugyanottani 657 sz. tkjében A. I. 1. soroz. alatt felvett Birgés János személyes adós nevén B. 21. soroz. alatt s jelenleg ugyanazon dologi adósok nevén álló szántó ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 5. soroz. alatt bekebelezett közsékiaknázási és özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára B. 2. soroz. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartása mellett 8 pengő, az ugyanottani 733 sz. tkjében A. I. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9. soroz. 1556/200, 238, 331, 372, 480, 619, 656, hrsz. alatt Birgés János személyes adós nevén B. 12. soroz. alatt s ez időszert ugyanazon dologi adósok nevén álló szántó és rét ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 2. soroz. bekebelezett közsékiaknázási, özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 1. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog fenntartása mellett 83 Pengő, az ugyanottani 831. sz. tkjében A. I. 1. soroz. alatt felvett (erdő és legelő aránylagos illetőség) Birgés János személyes adós nevén álló B. 22. soroz. alatt s ez idő szert ugyanazon dologi adósok nevén álló legelő ingatlan illetőségére a Salgótarjáni Közsébbánya R. T. jávára B. 6. alatt bekebelezett közsékiaknázási szolgalmi jog, valamint özv. Borvan Istvánné sz. Balgóczi Terézia jávára C. 8. soroz. alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti szolgalmi jog épségben tartásával 10 Pengő és végül az ugyanottani 13. sz. tkjében A. I. 12. soroz. 650 hrsz. alatt felvett Birgés János személyes adós nevén B. 67. soroz. alatti és ez időszert ugyanazon dologi adósok nevén álló rét ingatlan illetőségére a salgótarjáni Közsébbánya r.t. jávára B. 6. alatt bekebelezett közsékiaknázási szolgalmi jog fenntartásával 23 pengő kiküldési árban elrendelte.

Az árverést 1930. évi július hó 31. napján délelőtti 10 órakor a salgótarjáni telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Vaskapu-utca 1. sz. alatt fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kiküldési ár felénél illetve kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelmi szándékozók kötelesek bnatpénzt a kiküldési ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881:IX. t.c. 42. §-ában meghatározott árfoylammal számított óvadékképes értékpapirban a kiküldöttől letenni, hogy a bnatpénznek előleges bírói letéte helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881:IX. t.c. 147., 150., 170. §§; 1908:IX. t.c. 21. §).

Az aki az ingatlanért a kiküldési árnl magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bnatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegyesíteni (1908:XLII. 25. §).

Salgótarján, 1930. ápr. 25.
Zelenka Ottó kir. jb. elnök.
A kiadmány hitelül:

Csomor
kir. tkvezető

Nélkülözhetetlen minden háztartásban

SINGER
VARRÓGÉP
MINDENT VARR, STOPPOL ÉS HÍMEZ
Kedvező fizetési feltételek
Alacsony havi részletek
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

SALGÓTARJÁN
a róm. kath. templom mellett.